Achterhoek toekomstscenario's

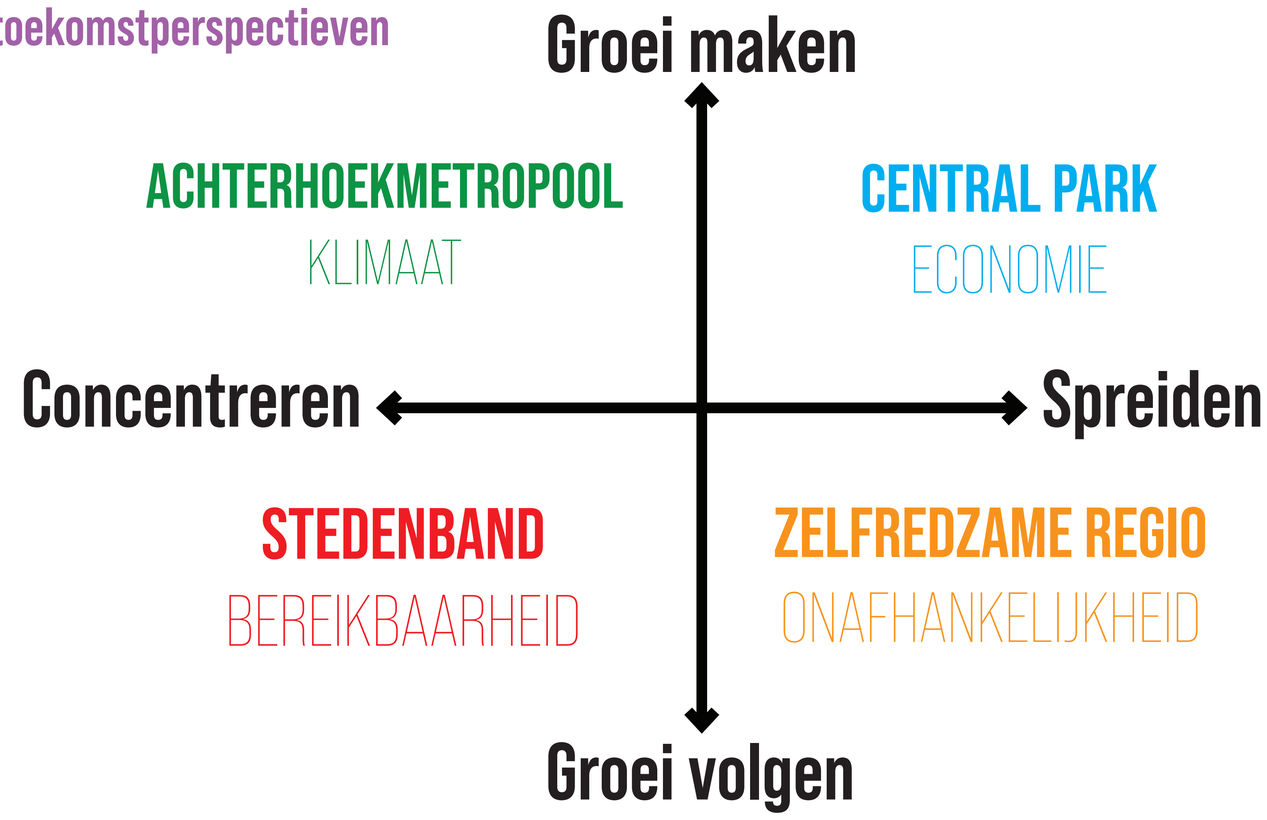
Introductie

Hoe ziet de toekomst van de Achterhoek eruit?

Wat gaat er veranderen met de komst van AI en Robotica? Bestaan er nog scholen, ziekenhuizen? Werken we straks anders dan we nu doen? Hebben we veel meer vrije tijd? Hoe bepaalt klimaatverandering waar we wonen en wat we in te buitengebied produceren? Zijn we door de geopolitieke onzekerheden veel meer op onszelf aangewezen? Zijn er nog bestuurlijke grenzen? Overkomt ons dit of kunnen we zelf nog regie houden op onze eigen toekomst?

In opdracht van de 8RHK ambassadeurs maakt BVR vier integrale toekomstscenario's voor de lange termijn. De scenario's zijn bedoeld om het gesprek over de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling aan te jagen en worden gebruikt als input voor het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA), de Achterhoekvisie 2050, de lokale omgevingsvisies en de provinciale Omgevingsvisie.

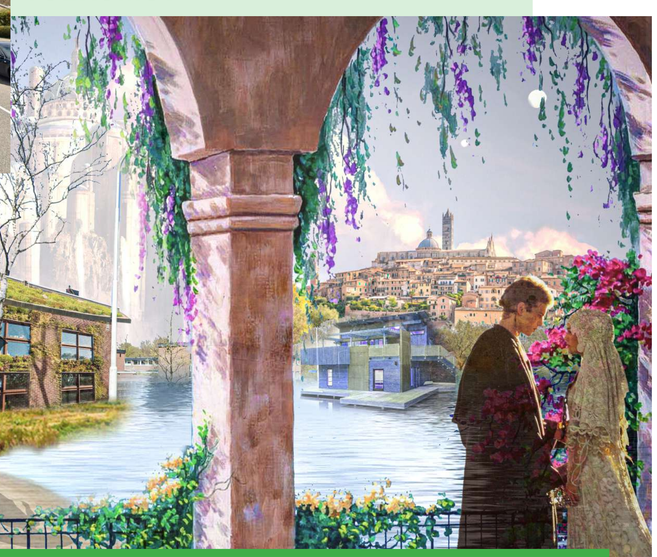
De toekomstperspectieven

NU

TOEKOMST

KLIMAAT

In de **Achterhoekmetropool** gaat het om bouwen op de hooggelegen gronden en de opvang van klimaatvluchtelingen. Met een metropolitaan landschap met cultuurhistorische kernen, grootschalige watervoorzieningen en productie- en voedselbossen.

TOEKOMST

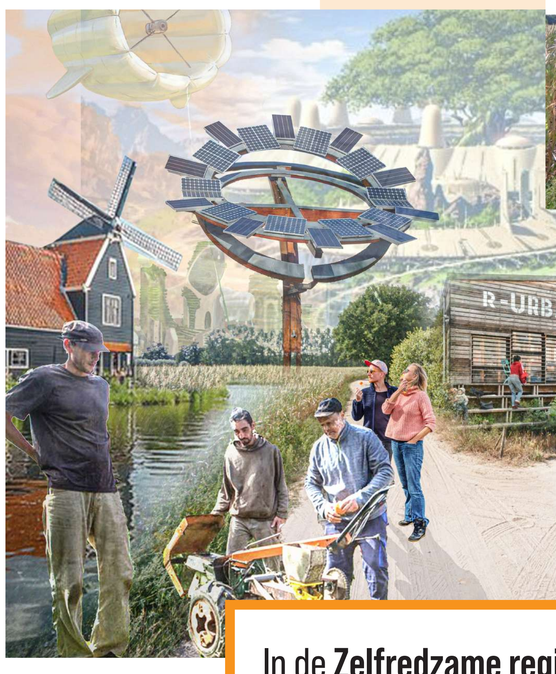
NU

ECONOMIE

In **Central Park** gaat het om vier clusters met een eigen economisch profiel, gekoppeld aan de omliggende stedelijke regio's. verbonden door een Central Park met een recreatief Leisurelandschap

TOEKOMST

NU

BEREIKBAARHEID

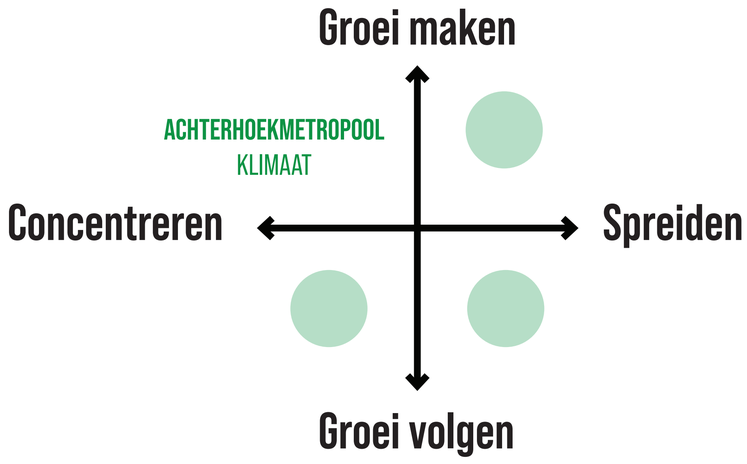
In **Stedenband** gaat het om sterke kernen met goede culturele, maatschappelijke en commerciële voorzieningen en aangesloten op de (inter)nationale systemen en een landelijk gebied voor grootschalige productie.

ONAFHANKELIJKHEID

In de **Zelfredzame regio** ligt het accent op zelfvoorzienend zijn en dus minder afhankelijk van anderen. Alles nabij de eigen gemeenschap met eigen kleinschalige productielandschappen en deeleconomie.

De Achterhoek en klimaat

Achterhoekmetropool

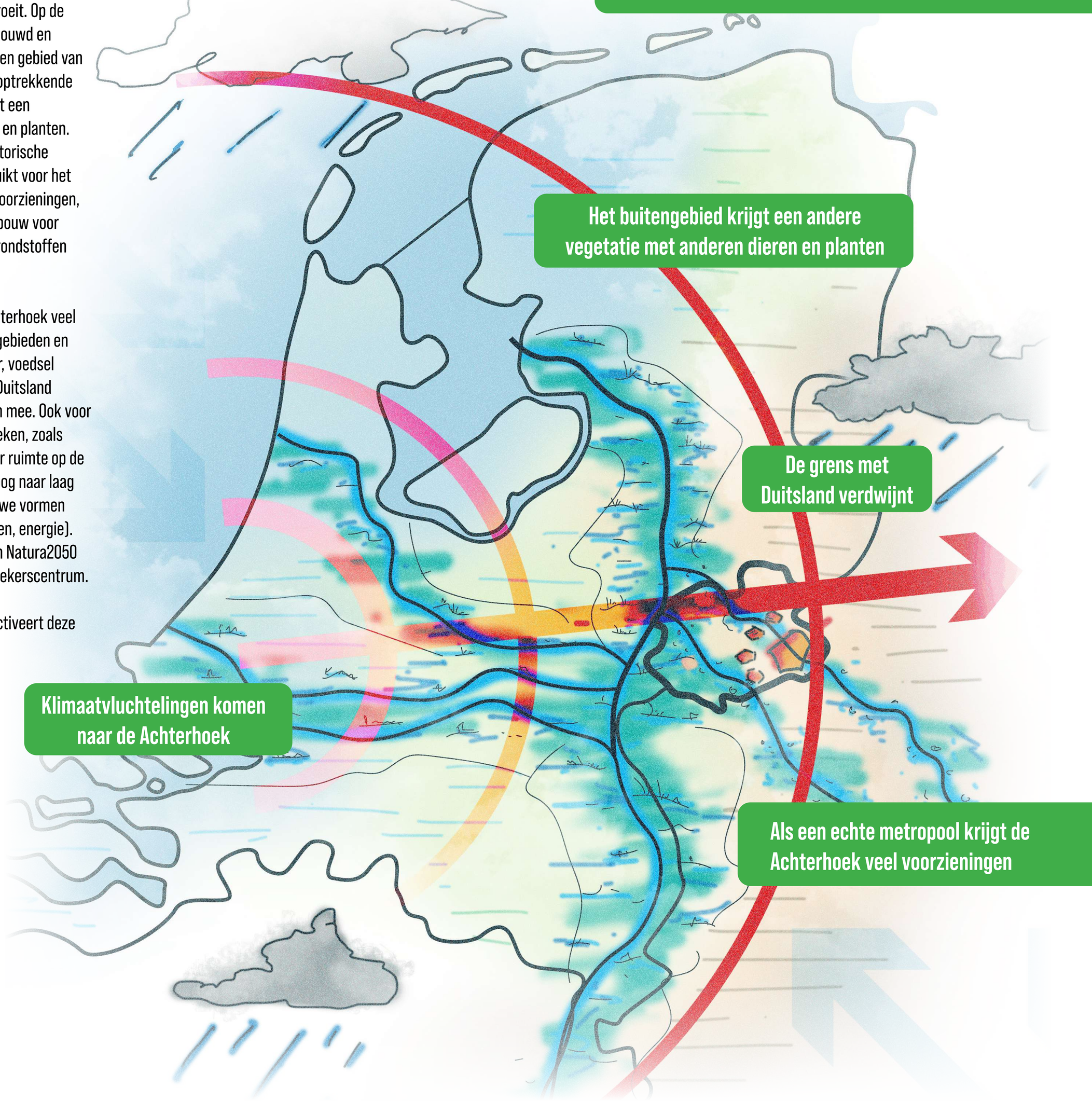

Toekomstscenario

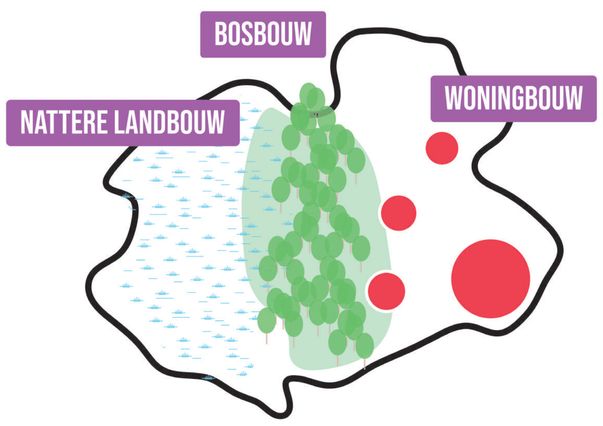
De Achterhoekmetropool gaat uit van een forse impact van klimaatverandering. De inrichting van Nederland veranderd drastisch. In Nederland, maar ook internationaal komt een stroom klimaatvluchtelingen naar de Achterhoek. De Randstad krimpt en de Achterhoek groeit. Op de hooggelegen gronden wordt flink gebouwd en verdicht. De steden in het lager gelegen gebied van de Achterhoek hebben zich door het optrekkende water omdijkt. Het buitengebied krijgt een andere vegetatie met anderen dieren en planten. Naast bescherming van de cultuurhistorische kernen wordt het gebied vooral gebruikt voor het vasthouden van water en zoetwatervoorzieningen, productie- en voedselbossen en landbouw voor voedsel, vezelgewassen, biomassa grondstoffen voor de circulaire economie.

Als een echte metropool krijgt de Achterhoek veel voorzieningen en recreatieve uitloopgebieden en kenniscentra op het gebied van water, voedsel en nieuwe materialen. De grens met Duitsland verdwijnt en de Duitse steden groeien mee. Ook voor nationale programma's die ruimte zoeken, zoals bijvoorbeeld een defensiebasis, is hier ruimte op de hoge gronden. Op de overgang van hoog naar laag is meer ruimte voor recreatie en nieuwe vormen van landbouw (voedsel, vezelgewassen, energie). Het Achterhoeks moerasgebied is een Natura2050 gebied geworden met een eigen bezoekerscentrum.

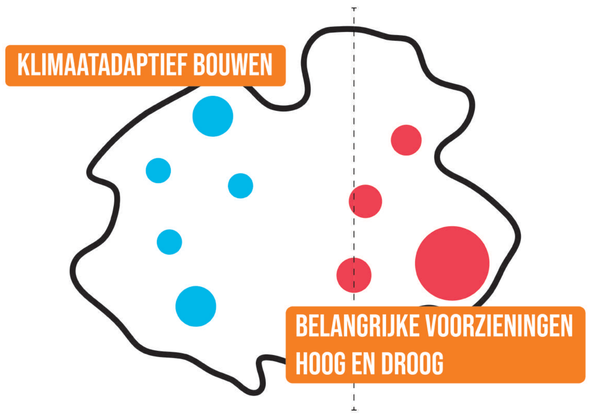
De overheid (Europa) stimuleert en activeert deze ontwikkeling.

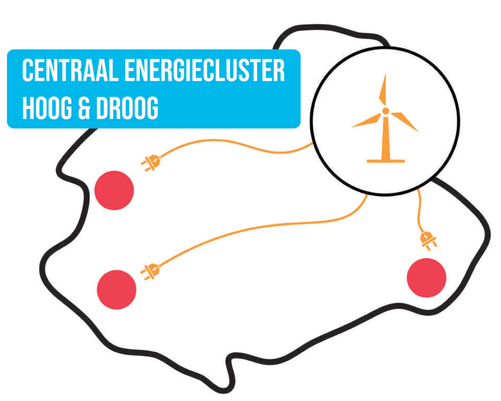
Buitengebied

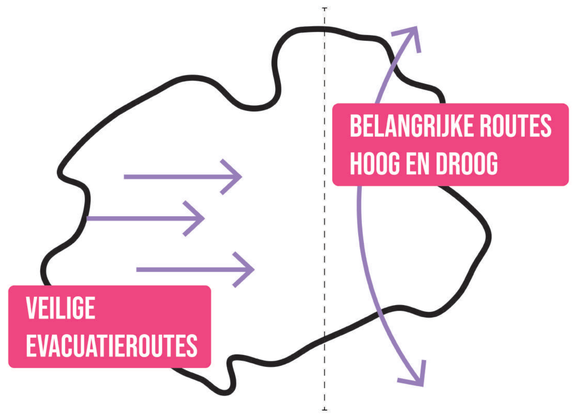
Stedelijk gebied

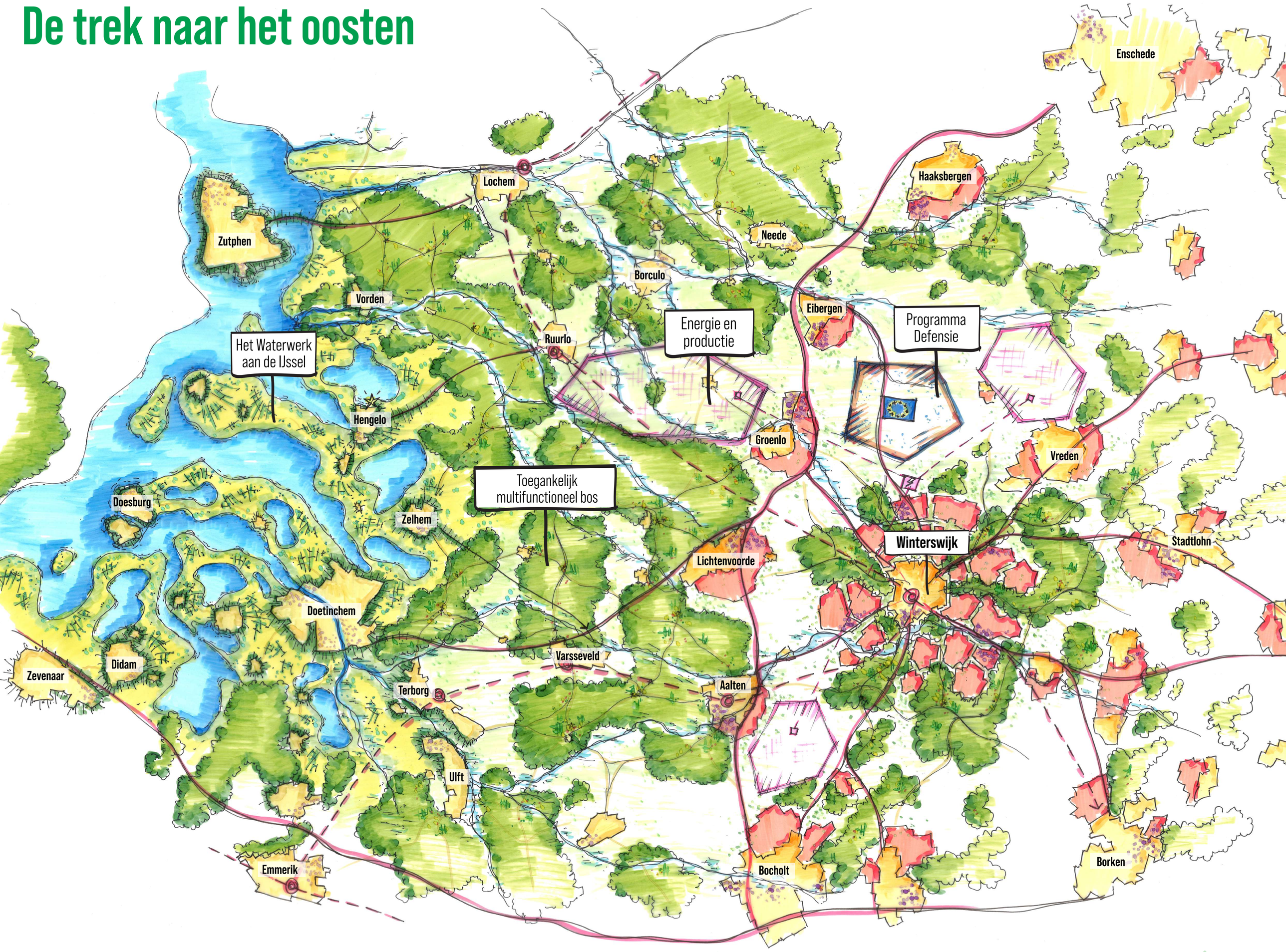
Energie en circulariteit

Mobiliteit en bereikbaarheid

De trek naar het oosten

Grote veranderingen in landgebruik

Bodem en water is weer sturend. De komende decennia werken we aan landgebruik dat past bij deze eigenschappen. Wonen gebeurt in elk geval hoog en droog en produceren bij voorkeur in de lage delen de regio.

Grote investeringen in oost-Nederland:

Het economisch evenwicht verschuift. Na jarenlange focus op de Randstad is iedereen het over eens dat de toekomst in het oosten ligt. Daar is de ruimte én kan klimaat adaptief gebouwd worden.

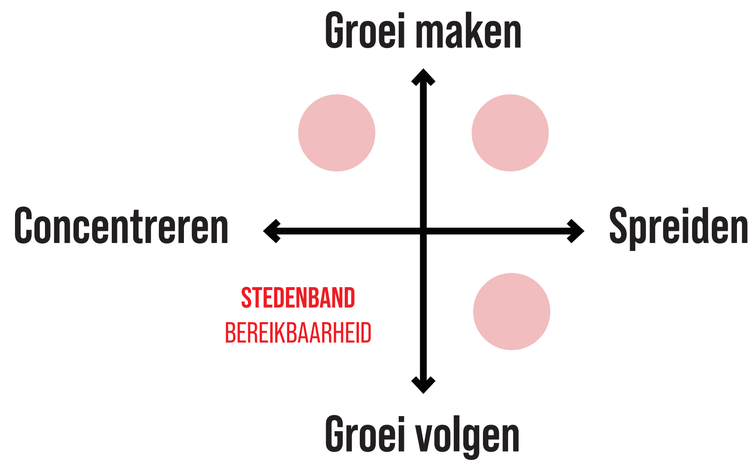

Als moderne agrariër krijg ik alle kansen in de Achterhoek. Hier is ruimte om te innoveren en nieuwe teelten uit te proberen. De kansen die klimaatverandering biedt grijp ik met beide handen aan.

De Achterhoek en bereikbaarheid

Stedenband

Toekomstscenario

In stedenband gaat het om sterke kernen die met mobiliteit goed verbonden zijn. De kernen voorzien samen de hele regio met een rijk en divers voorzieningenniveau, met goede culturele, maatschappelijke en commerciële voorzieningen. De Achterhoek is een strategisch gelegen en bereikbare regio in Nederland. Verbonden aan het nationale snelwegennet en het Duitse systeem, gekoppeld aan treinverbindingen zoals de Nedersaksenlijn Arnhem-Groningen.

De kernen die aan deze as liggen breiden zich uit en krijgen daardoor meer bewoners, voorzieningen en werkgebieden; een perfect bereikbare stedenband. Langs de ontwikkel-as is ook ruimte voor energieopwekking. Groene tussengebieden segmenteren de stedenband zodat er niet een aangesloten bebouwing is. Het bekenlandschap wordt versterkt voor waterberging en natuur. Verder is er voor agrariërs veel ruimte om te boeren.

Het buitengebied en de dorpen in de omgeving worden hecht verbonden aan de as met ‘hubs’ en uitstekende (snel)fietsverbindingen. Zo zijn de voorzieningenclusters langs de bandstad goed bereikbaar. Bij sommige grote hubs in het buitengebied zijn voorzieningen zoals een winkelcentrum of huisartsenpost.

In de dorpen in het buitengebied zullen geen grote (woningbouw) ontwikkelingen plaatsvinden. Regenwater wordt vertraagd in het hoge gebied rondom Winterswijk, gebruikt voor drinkwater in het middengebied en uiteindelijk vastgehouden rondom de IJssel.

Dit scenario kent een regulerende overheid met een sterk bepalende ruimtelijke ordening.

Het bekenlandschap wordt versterkt voor waterberging en natuur

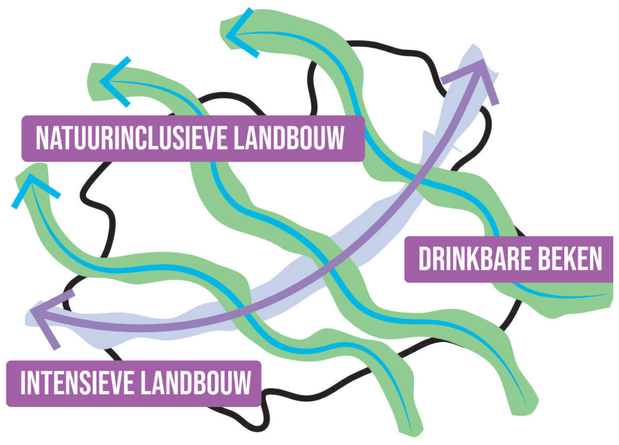
De dorpen in de omgeving worden hecht verbonden aan de as met ‘hubs’

Voorzieningenclusters langs de bandstad zijn goed bereikbaar

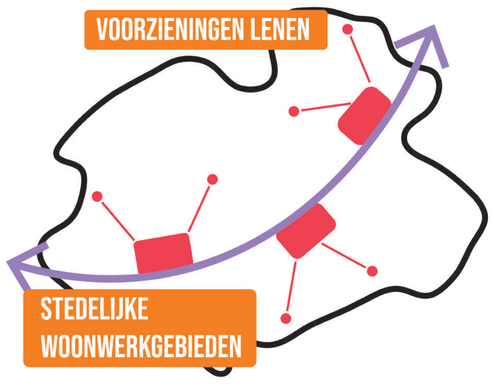
Langs de ontwikkel-as is ruimte voor energieopwekking

De Achterhoek is een strategisch gelegen en bereikbare regio in Nederland

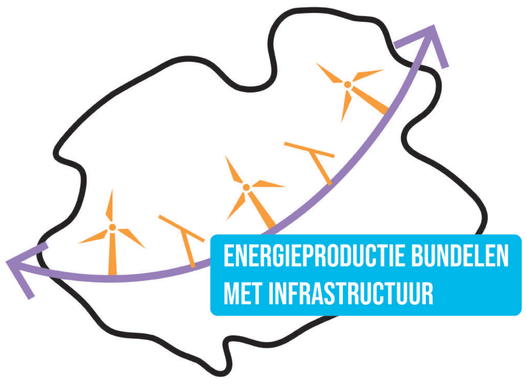
Buitengebied

Stedelijke ontwikkeling

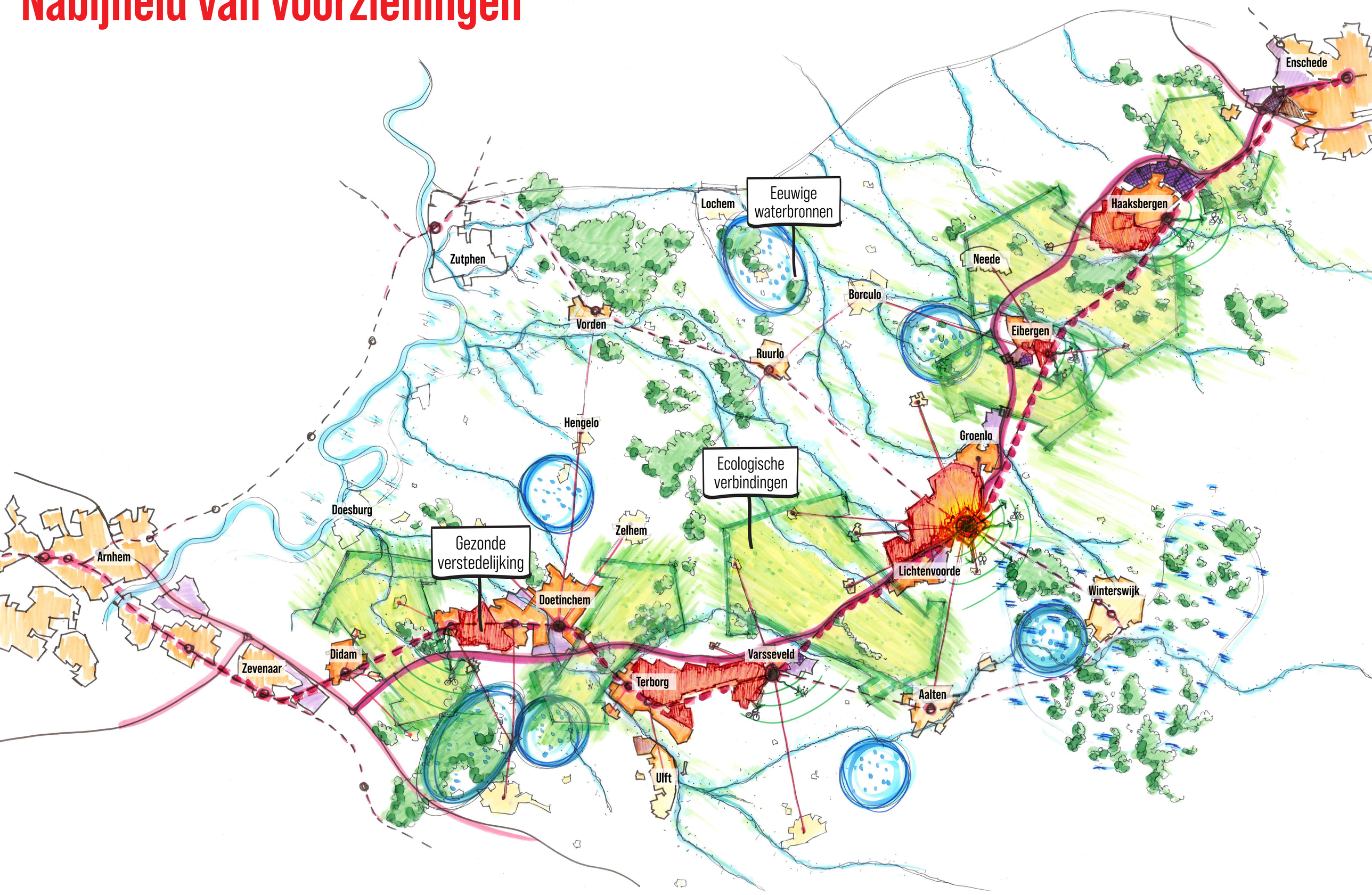
Energie en circulariteit

Mobiliteit en bereikbaarheid

Nabijheid van voorzieningen

De Achterhoek is verbinder tussen omliggende regio’s

Alles komt door de Achterhoek, en wij liggen overal tussen. Twente, Duitsland, Arnhem-Nijmegen, om er een aantal te noemen. Daarom zetten we in op interregionale verbindingen

N18-steden kiezen ‘The Line’, naar ontwerp van bureau RBV

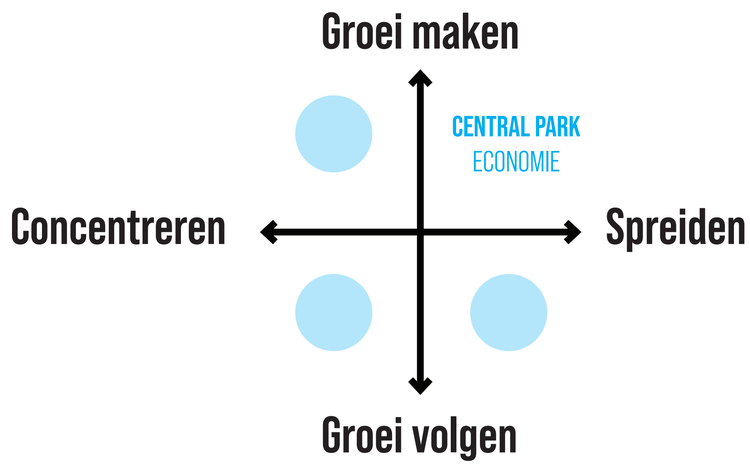
De Twenteroute moet meer de Achterhoekroute worden, stellen de steden. Daarom zetten ze tot 2070 vol in op verstedelijking langs deze weg.

De Achterhoek en economie

Central Park

Toekomstscenario

In Central Park is de Achterhoek is meer verbonden met de wereld er rondom heen. Er zijn vier clusters die samen een Central Park delen. Een park dat een nieuwe economische drager toevoegt aan de Achterhoek met een recreatief Leisurelandschap.

Vanuit Berkelland en Oost Gelre loopt een kennis-as richting Twente en Münster. De cluster kenmerkt zich door veel innovatieve bedrijvigheid. Het brengt proefvelden, ruimte voor startups en grownups op het gebied van het toepassen van nieuwe materialen.

Vanuit Doetinchem, Montferland en de Oude IJsselstreek loopt een economische as richting Arnhem/Nijmegen en Food Valley. Hoogtechnologische maakindustrie, circulaire bouw, proeftuinen en duurzame en klimaat adaptieve uitbreidingswijken bepalen het beeld. Met directe (inter) nationale OV verbindingen voor zowel mensen als goederen.

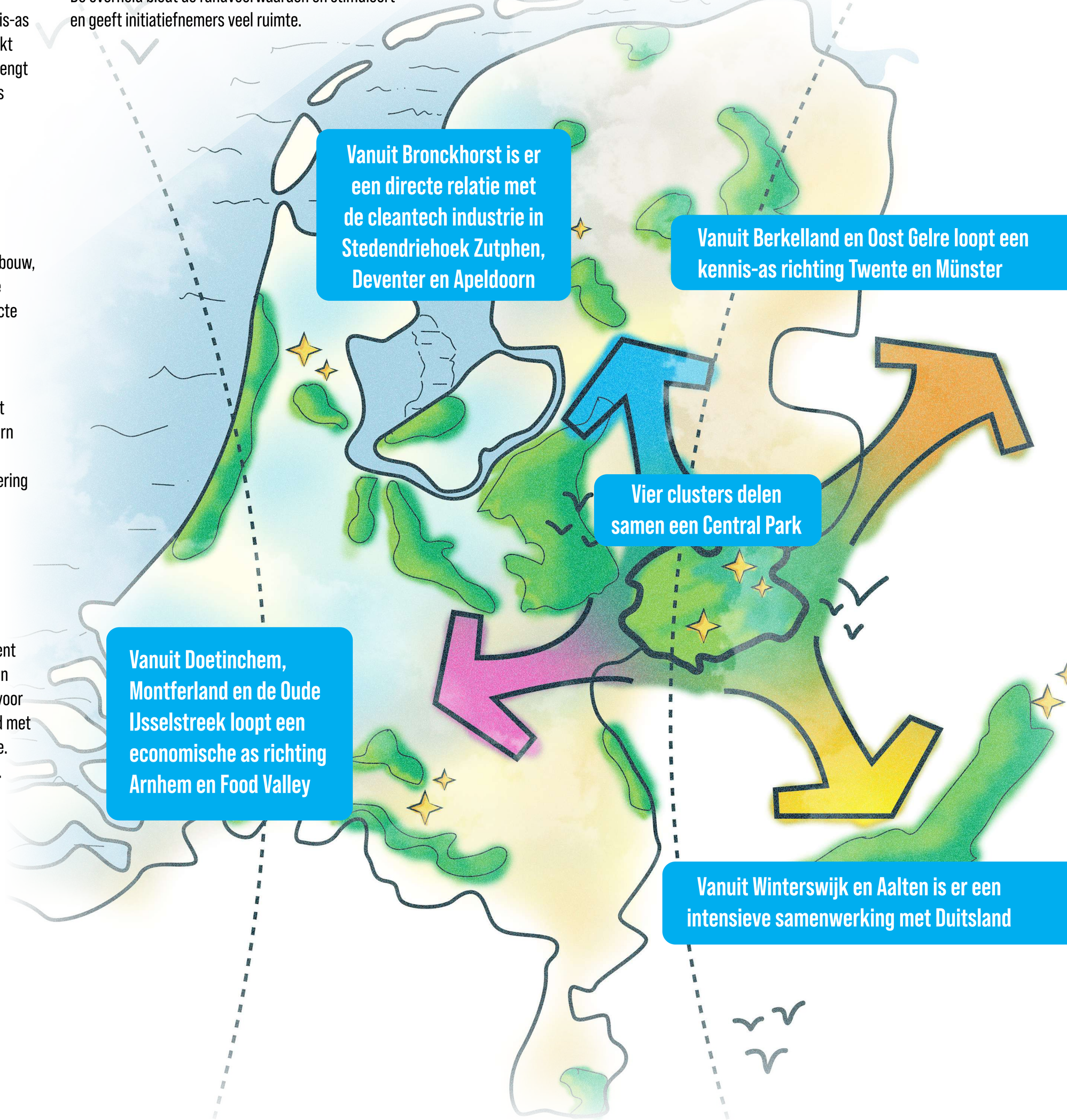
Vanuit Bronckhorst is er een directe relatie met de Stedendriehoek Zutphen, Deventer, Apeldoorn en ligt de focus op duurzame bedrijvigheid, landschappelijke woonmilieus en de herwaardering van cultuurhistorische plekken.

Vanuit Winterswijk en Aalten is er een samenwerking met Duitsland. Bijvoorbeeld met Bochelt en het Ruhrgebied.

Het Central Park verbindt de vier clusters en kent een eigen identiteit en economie. Spoorlijnen en HOV busdiensten met overstapmogelijkheden voor ander vervoer zijn de poorten voor stad en land met kansen de stedelijke ontwikkeling en economie. Middenin ligt een grootschalige recreatiepoort.

In dit kloppende groene hart van de Achterhoek is veel ruimte voor het ultieme cultuurlandschap met agrarisch toerisme, wijngaarden, recreatie en duurzame landbouw en plassen voor waterberging.

De overheid biedt de randvoorwaarden en stimuleert en geeft initiatiefnemers veel ruimte.

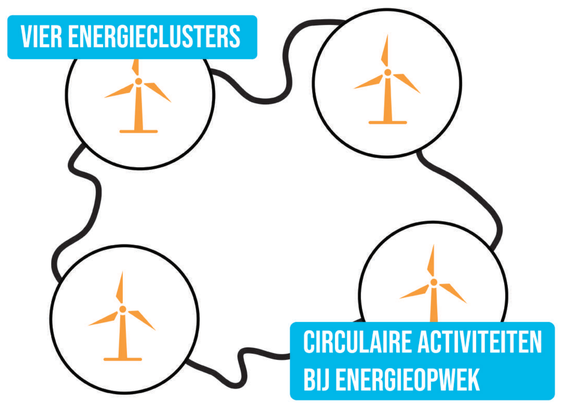
Buitengebied

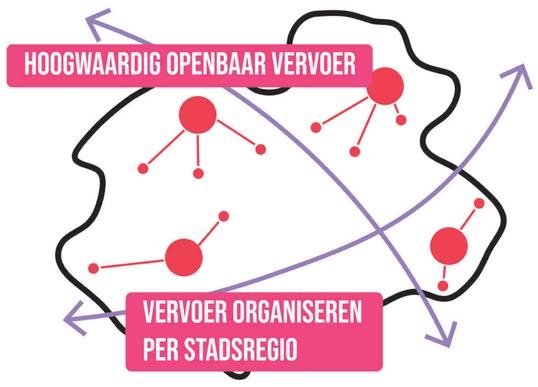
Stedelijke ontwikkeling

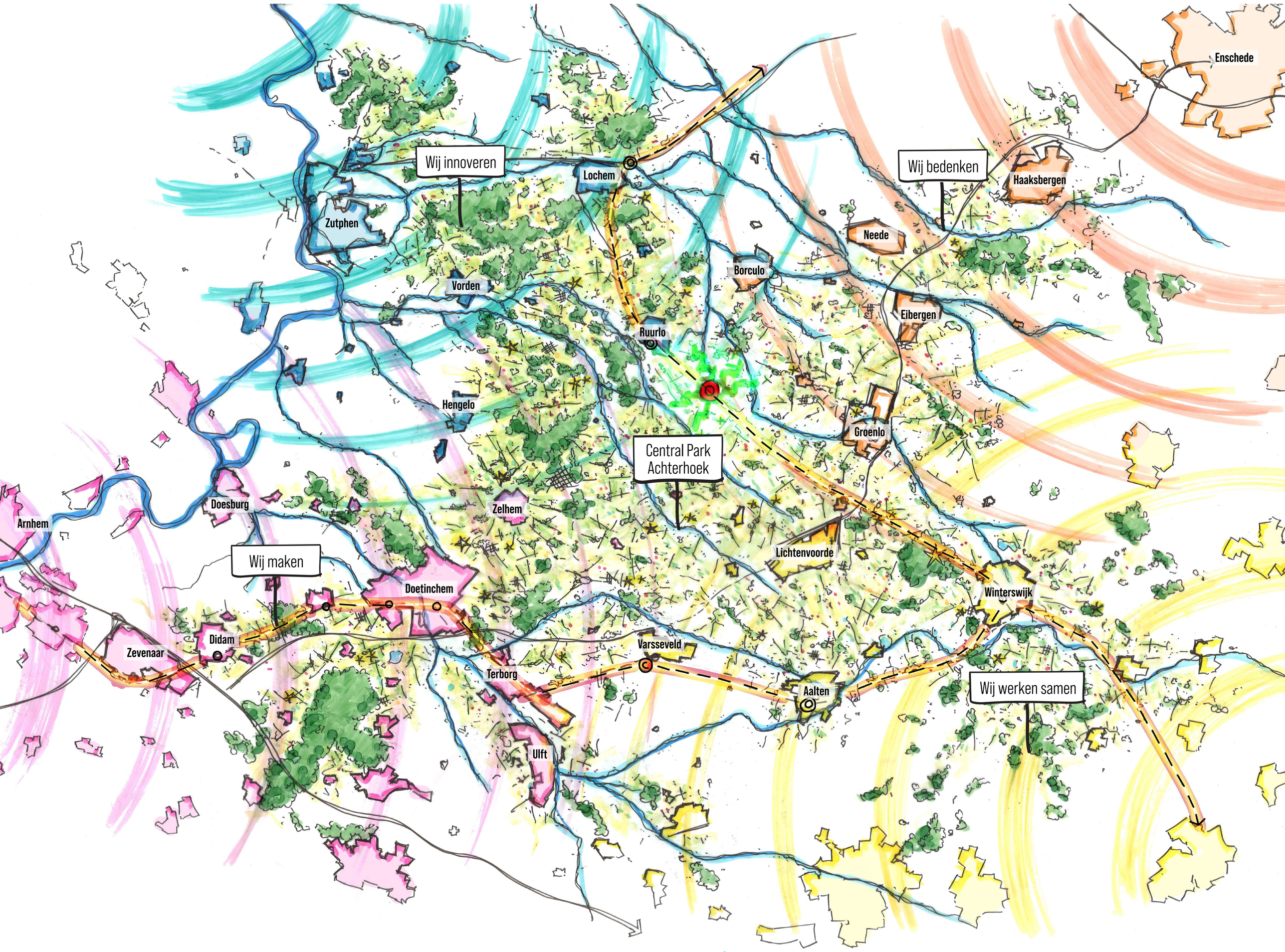
Energie en circulariteit

Mobiliteit en bereikbaarheid

Vier economische clusters

Nederland versterkt stadsregio's

De Nederlandse overheid zet vol in op de ontwikkeling van stedelijke regio's en samenwerkingsverbanden. Hiermee breekt VRO definitief met de onderlinge concurrentie tussen steden. "We maken schaalvergroting mogelijk door in te zetten op het onderscheidend profiel van stadsregio's "

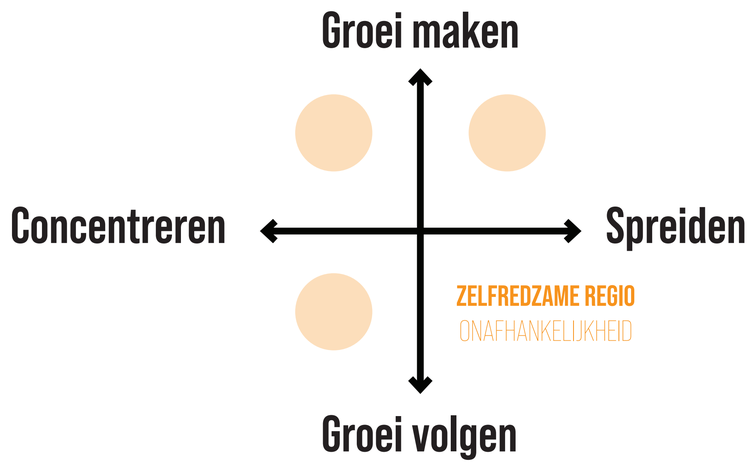
Nieuw Central Park in Nederland

Nu de 5-daagse werkweek echt tot het verleden behoort is de behoefte aan ontspanning en natuur groter dan ooit. Om de druk op de recreatie- en natuurgebieden beter te verdelen opent de Achterhoek een nieuw Central Park: de Zwarte Vos.

De Achterhoek en onafhankelijkheid

De zelfredzame regio

Toekomstscenario

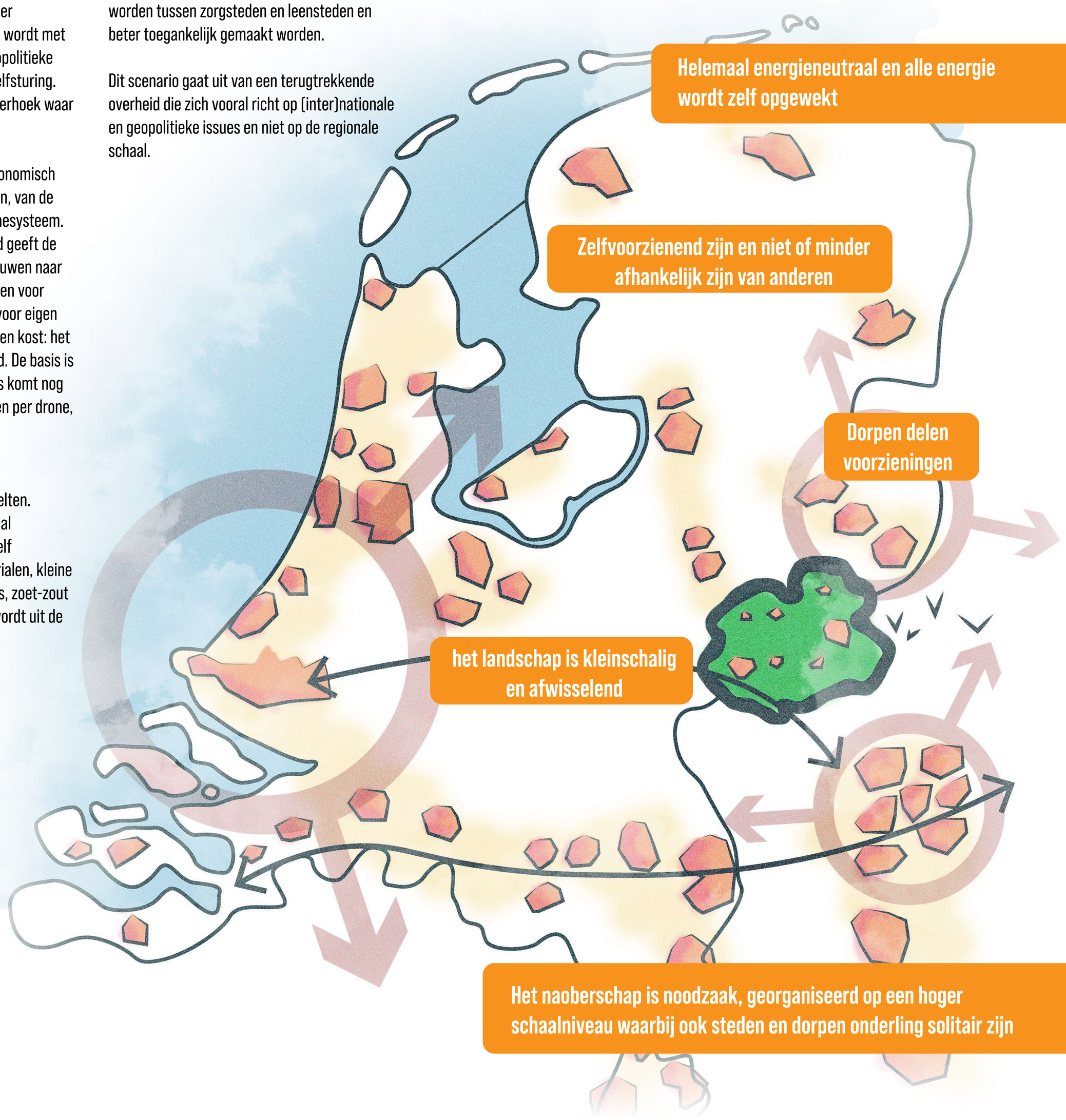
In zelfredzaam ligt het accent op zelfvoorzienend zijn en niet of minder afhankelijk van anderen. De regio redt zichzelf en zorgt voor de eigen gemeenschap, geholpen door nieuwe technologieën. Hier wonen de autonomen die zich minder aantrekken van de wereldorde. De regio wordt met rust gelaten en onttrekt zich aan de geopolitieke hectiek. Er zijn weinig regels en meer zelfsturing. Een scenario dat prima gedijt in de Achterhoek waar naoberschap in de genen zit.

De regio kent een compleet en eigen economisch ecosysteem. Dorpen delen voorzieningen, van de bibliotheek tot de 3D printer en het dronesysteem. Het nieuwe naoberschap in kernverband geeft de mogelijkheid om de gemeenschap te bouwen naar eigen behoeftes. Zo kan elke kern bouwen voor de eigen bewoners, energie opwekken voor eigen gebruik, en voedsel verbouwen voor eigen kost: het landschap is kleinschalig en afwisselend. De basis is zelfvoorzienend, wat dan verder nodig is komt nog wel van buiten: AI-internet, luxegoederen per drone, ander voedsel et cetera.

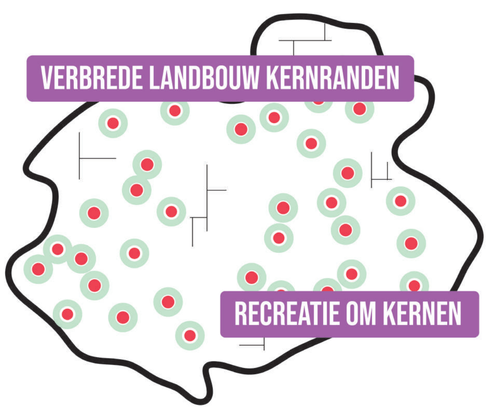
Voedselvoorziening maakt gebruik van robots en heeft een breder palet aan teelten. De maakindustrie is opgebloeid. Helemaal energieneutraal en alle energie wordt zelf opgewekt: zonne-energie in bouwmaterialen, kleine nucleaire reactoren, windmolens, biogas, zoet-zout energie uit de diepe ondergrond: alles wordt uit de kast gehaald.

Het naoberschap is noodzaak, georganiseerd op een hoger schaalniveau waarbij niet alleen mensen – maar ook steden en dorpen onderling solitair zijn. Waarbij voorzieningen gedeeld worden tussen zorgsteden en leensteden en beter toegankelijk gemaakt worden.

Dit scenario gaat uit van een terugtrekkende overheid die zich vooral richt op (inter)nationale en geopolitieke issues en niet op de regionale schaal.

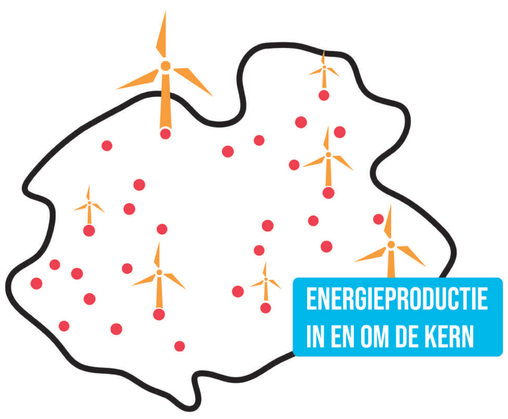
Buitengebied

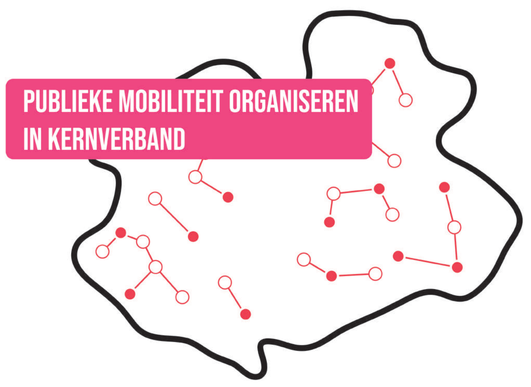
Stedelijke ontwikkeling

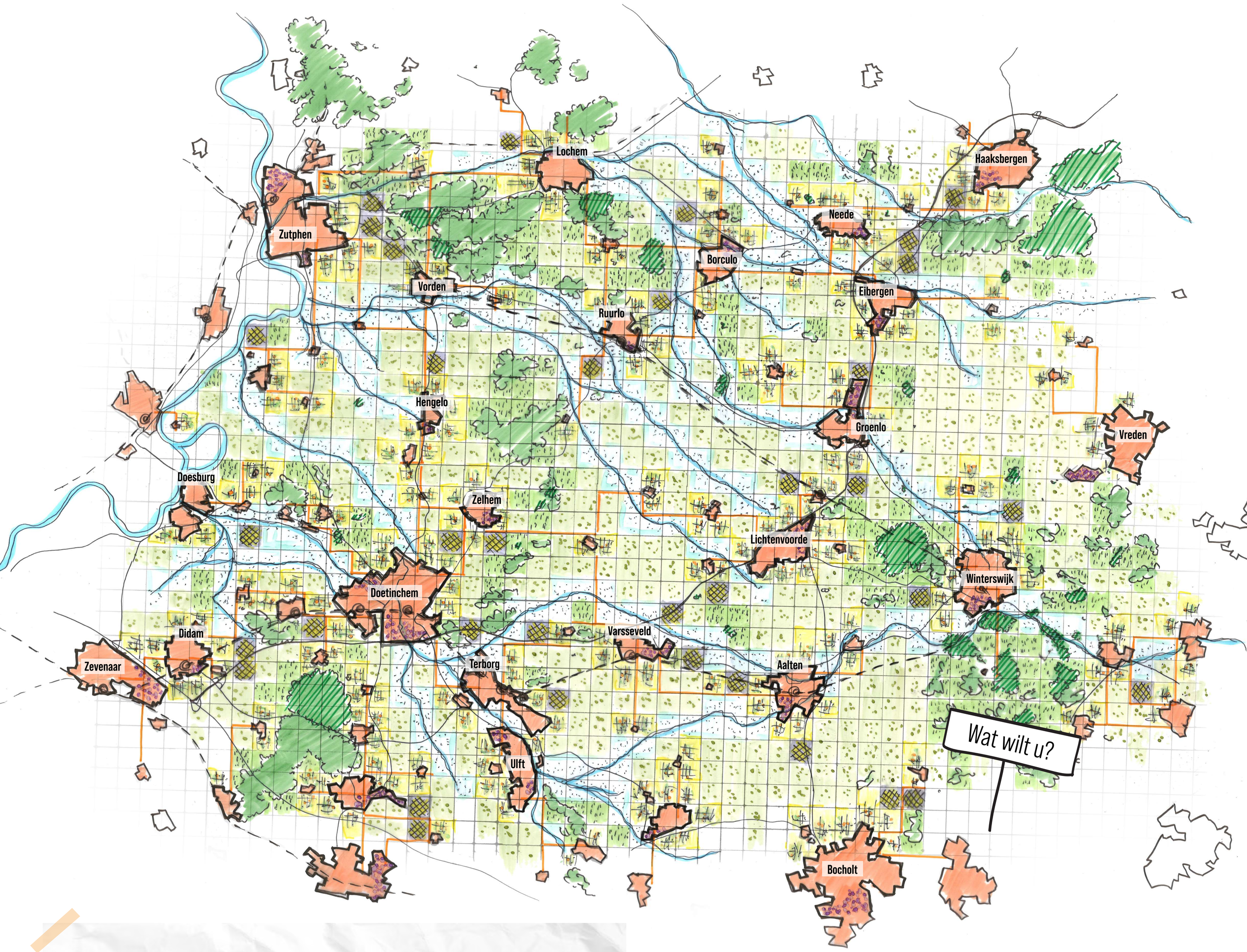
Energie en circulariteit

Mobiliteit en bereikbaarheid

Lokale gemeenschappen

Lokale energiecoöperaties schieten als paddenstoelen uit de grond

“Als je ziet wat voor zakgeld wij sparen met deze turbines, zou je er zelfs een in je achtertuin laten zetten!“

Buurtschappen nemen taak van de overheid over

‘Het ruimtelijk beleid van de Regio Achterhoek richt zich vanaf nu op het ontwikkelen van de GZZ: Gezondheid, Zingeving, Zelfvoorziening’.

